

మాధవి

రంధి సోమంజు

మాధవి కప్పుడు పదిహేనేళ్లు. ఆ వయసులో ఆమెకు పెళ్ళి స్థిరపడింది. ఇంత చక్కని సంబంధం, అనలు ఎవ్వరికీ అంత త్వరలో కుడిరి వుండదు. అలా అన్నీ కలసి వచ్చాయి

ఆ తండ్రి ఎంతో సంతోషించాడు. ఆ తల్లి ఎదలో ఒకటే ఆనందిం. ఆ చిట్టి చెల్లాయి కేమిటో ఆ సరదా...నిండా పదేళ్లు లేపు ఇటు తిరుగుతుంది, అటు తిరుగుతుంది. గభాయన అక్కజడ పువ్వుకొని గట్టిగాలాగి పక పక నవ్వుతుంది. ఈ పొరుగింటి పిల్ల మరీను, ఆ పిల్ల ఒకటే తరగని సరాగాలు ; అబ్బి, ఈ ముత్యపువ బుగముద ఎలా పొడి చింది ; ఏమిటో అందరూ ఒకటే నవ్వులు. ఇంటి నిండా బంధువులు. అవేవో గున గునలు వినబడీ వినబడని ముచ్చట్లు కనబడీ కనబడని సై గలు. ఈ గజాల చప్పుళ్ళు. ఆ కొత్త చీరల రవరవలు అందరూ అచ్చరలు. ఊపేనే కన్ను చెదర గొట్టే సోయగపు బొమ్మలు ; అందరికీ పెళ్ళంటే ఎంత సరదా... పెళ్ళి ; ఒహో.... దాని గుండెల్లోకి పెళ్ళి ఆమె కూర్చుంది ;

వెలవేసిన గోడలు, చుగ్గులు తిర్చిన గచ్చులు, పనుపుకుంకుమల గుమ్మాలు వేయి నిద్యుద్దీపముల కాంతులు ... చెమ్మ చెక్క చేర దేసి మొగ్గగా మారిపోయాయి. అందరి తలల్లో మల్లెముగ్గులు పెళ్ళినవ్వులు నవ్వు తున్నాయి. మాధవి గుండెలో పెళ్ళి కుమా

రుడు మనసార నవ్వుతున్నాడు. ఆమెతల పై ఎ వ్వరో ముద్దుపెట్టు కుంటున్నారు. ఈ మామిడి తోరణాలు, ఈ నచ్చని కొబ్బి రాకులు, ఈ కొత్తచాటి ఆకుల సువాసనలు, ఆచాందినీ, ఆ హాల మంటపము అన్నీ అన్నీ ఆమెకోసం వేయి కన్నులతో ఎదురు చూస్తున్నాయి. మాధవి మనసు మధు మాస మయింది. ఆమె కన్నులలో రతిదేవి తేజస్సు జ్వలిస్తోంది. ఆమె శరీరాన కొనసాగిన యవ్వనం విరహ విరహానల మయింది.

ఎంత దిగ్విజయంగా జరిగింది ఆ పెళ్ళి ; పెళ్ళికొడుకు మంగళమాత్రం కడతూండగా మాధవి పులకించిపోయింది. ఆమె తనలోని సర్వస్వాన్ని అతనిపాదాల ముందు ఉంచు తూన్నట్టు మరంత మీ మిలోకి వంగి పోయింది.

అందరూ శుభం అన్నారు. దీనివారు. ఈడు జోడు చక్కగా కుదిరిందన్నారు. నటుడు తనవేషాన్ని విప్పిపారేసి, తన అనలుబీజితంలోనికి అడుగు పెడతూన్నట్టు తెలవారింది. ఆ రాత్రి మారవీకి విద్ర పట్ట లేదు. తనధరను కళ్ళార చూచుకొనే ఆ సుదినంకోసం ఆరాత్రి రాత్రింతా కపింపి పోయింది. "ఎందుకమ్మా అంత తొందర. కాన ఓపికపట్ట. గంటంబరబడి చూసు కోవచ్చులే...." అంటూ మాధవిమనసు ఆమె ముక్కు పువ్వుకొని ఊపింది. మాధవి ఆ మనసును కొట్టబోయింది. అది దోరికి లేగా..... రిపాపోతూ పారిపోతూ, ఆ

అందుకుండునారు ఈ పరిక్షలలో గుండెల్ని
 హించివేసే తగవులు ఎన్ని తలచి త్రాయో
 లా చెప్పగలం? అమె ఏది.... అంటే,
 ఆ ఆమెకు జీవితం ఏది.... అయినా
 పరిక్ష ఆగలేదు అక్కడకు వచ్చిన
 మువతులందరూ, అతనితో లేచిపోడానికే
 దృఢదీనట్టు, ఆ యువతులందరూ తల
 కాళారు. ఓహో! మానవ నైజం! మగవారి
 పండెలు తమతమ భార్యలను సడీచవుడు
 కుండ వెదకడానికి ప్రయత్నించాయి
 ద్రంగా తమ భార్యలు ఉన్నారని తెలియ
 గనే, 'ఎవరయ్యా ఆ ముంద....' అంటూ
 సగవాయ్యూరు కాని నిజానికి ఆ పెళ్ళికి
 చ్చిన స్త్రీలంతా అక్కడే ఉన్నారు.

'అతను ఎక్కడికి వెళ్ళినట్టు' తల వగల
 యిటుకున్నా అతని జాడ తెలిసే రావడంలేదు.
 సాయంకాల మయింది. అక్కడ ఉన్న
 గరి గుండెలో భయం కొండంత పెరిగింది.
 మాధవి సొమ్మసలి పడిపోయింది చెల్లి. లత
 అక్కడగలే దిగులుగా కూర్చుంది ఇంతలో
 ఆమూలగిదిలో ఏడుస్తూన్న తల్లి కంఠం
 తిమిసలా మాధవి గుండెలను చీల్చింది.
 మాధవి కళ్ళలో నీళ్ళు నిలిచాయి. మాధవి
 మెసిడులో అయోమయావస్థ రకపు పోటు
 వచ్చినట్టు నిలవిలలాడి పోయింది.

పెళ్ళికి వచ్చిన వాళ్ళలో చాలా మంది
 ఏవేవో సాకులచెప్పి ఇళ్ళకు వలగగా జారు
 కొడానికి ప్రయత్నిస్తున్నారు. కొందరు చెప్ప
 కుండానే వెళ్ళిపోయారు. కొందరు పెళ్ళి
 కుమారుని గుణగణాలు గొప్పగా వర్ణించారు.
 కొందరతన్ని తెగ తిట్టిపోళారు. కాని
 ఎక్కువమంది మంచివాడనే అంటున్నారు.
 కొందరు పెళ్ళికొడుకుతండ్రిని గట్టిగా నిల
 దీళారు 'మీవాడికి ఎప్పుడైనా సుఖవలించడ
 మంటూ ఉండా ఏం?' అన్నారు. ఆ తండ్రి
 గుండె బాదుకున్నాడు. అలాంటిది మా
 ఇంటా వంటా లేదన్నాడు. ఏమిదో ఏమీ
 తెలియకుండా ఉంది.... బి. సి. సస్టెన్సులో

ప్యానడ్యూడు వాడినద ఎన్ని ఆశలు పెట్టు
 కున్నానో ఏమిచెప్పను. ఈ ముసలితనంలో
 వాడుతప్ప నా కింకెవ్వరు దిక్కు...., వాడిని
 చూసుకొనే బతుకుతున్నాను అంటూ
 కన్నీళ్ళు పెట్టుకున్నాడు.

మావేలితండ్రి శేషయ్యగుండె కుతకుత
 లాడిపోయింది అతనిలో డుఃఖమూ కోపమూ
 పెరిగిపోయాయి.

'ఇంత అన్యాయం ఎక్కడా జరిగదు.
 ఇంత మోసం ఎక్కడా వుండదు' అంటూ
 గట్టిగా రోదించాడు. 'నా మాతురు గొంతుక
 బండక తిట్టి కోసేళారు శ్రీ రామచంద్ర
 మూర్తి....నేనేంపాపం చేశాను తండ్రి....'
 అంటూ విలవిల కొట్టుకున్నాడు.

'ఇలా ఎందుకు జరిగిందో ఏమీ తోచ
 కుండా వుంది. నన్ను మన్నించండి బావ
 గారూ.... అమ్మాయిని నేను యింటికి తీసు
 కొని వెళ్తాను నా కన్నకూతురులా చూసు
 కుంటాను నన్ను నమ్మండి.' అన్నాడు.
 పాపం ఆ వియ్యంకుడు.

శేషయ్య గుండెలో బాధ భగ భగ మండి
 పోయింది. అతను కోపంతో డిగిపోయాడు.
 అతని ముక్కుపుటాలెగురుతున్నాయి. అతని
 కిళ్ళు అన్యాయాన్ని సహించలేని ఆక్రంద
 నగా చూపులను విస్తరిస్తున్నాయి. 'లేదు....
 లేదు.... ఇదంతా దగా.... మోసం.... నేను
 వస్తే నా మాతుర్ని మీ ఇంటికి పంపను.
 ఇదిగో ఈ కుతుర్ని మీ ఇంటికి చెప్తున్నాను
 మీ వాడ్ని ఒక్క నెలరోజుల్లో తీసుకొచ్చి
 చూపిస్తారా సరేసరి. లేక పోతే ఆ
 మంగళమాత్రం త్రెంచి మీ మొహాన
 కొడతాను. ఇలా చెయ్యకపోతే నేను శేష
 య్యనే కాను పొండి మీ మొహాలు నాక
 చూపించకండి....' అంటూ అరచాడు.

పాపం ఇహ మాధవికి ఏం మిగిలింది!
 దుఃఖమే ఆమె ప్రాణవల్ల భుండయింది
 కంటికి మింటికి ఏకధారగా ఏడ్చింది
 రోజులు గడిచిపోతున్నాయి. వారాలు గడచ

పొతున్నాయి. నందత్సరాలు వెళ్ళిపోతున్నాయి. కాని అతని జాడ లేదు.

మాధవి రోజూ అతని కోసం ఎదురు చూసూనే ఉంది. తెల్లవారితే అతను సాయంకాలమేతే అతను.... ఆమె కన్నులలో అతను.... పాపం! ఏ పిట్టలూ అతని జాడ ఆమె చెవిని వేయలేదు. ఏ ముట్టుతునకా అతన్ని చూసినట్టు కలకల లాడలేదు. వెన్నెలలో అతని కోసం చూసింది చీకటిలో అతని కోసం వెదికింది. ఆకనంలో ఉన్న చుక్క చుక్కనూ ప్రార్థించింది.

ఏవ్వక్కీ మొగం కనిపించినా. అతడేమో అని భ్రమపడింది. ఎక్కడ పదిమంది నిలచినా అతను అక్కడే ఉన్నాడేమోనని ఆశపడింది. ఆ చెట్టుక్రింద ఓ కుర్ర సామా విశ్రమించి ఉన్నాడంటే పరుగు పరుగున వెళ్ళింది. కాని అతను ఏదీ

గజాయి అతను వచ్చి తన కనులు మూసినట్టు ఓ క్షణం మురిసిపోతూంది. ఒక అర్ధరాత్రి అతను తన గదిలో ప్రవేశించినట్టు తీయని ఊహలో కిరిగిపోతుంది అతను పన్నాడు అతను పన్నాడు అని లక్షనార్లు జపించింది. తను ఏ పాపమూ చేయలేదని తన కెండుకీ శిక్ష అని దేవి పాదాలపై పడింది.

ఇరుగమ్మ. పొరుగమ్మలు వస్తున్నారు. ఏమేమో అంటున్నారు. కొందరు నిరాశను పెంచుతున్నారు. 'ఎన్నాళ్ళు ఇలా ఉంటావమ్మా.... అయ్యో తల్లీ భర్త ఉండి లేనిదానవే పోయావు' నీ కష్టం ఏ ఆడ పిల్లనా ఈ భూమ్మీద వచ్చి ఉండదు. అయ్యో....' అని కళ్ళు ఒత్తుకుంటున్నారు. మాధవి నోటిలో గుడ్ల కుక్కకొని గుండె పగిలిపోయేలా ఏడుస్తుంది. వాళ్ళు వెళ్ళిపోతారు. మాధవి గుండెల్లో కుళ్ళి కుళ్ళి దూశిస్తుంది.

రోజులు మారిపోతున్నాయి. కాని మాధవి మారడం లేదు. ఆ చెల్లి, లత ఎదిగి పున్నవి

వెన్నెలలా మారుతోంది కాని మాధవి మరింత మరింత చీకటి అట్టుడగుకు త్రొక్కి వేయబడతోంది ఆమె తలిదండ్రులు ఆనాటి కానాటికీ కఠినది తులొతున్నారు. కాని ఆమె ఏనాటికీ తల ఎత్తలేని మెత్తనిదైపోతోంది. ఆమె బాధ విశ్వమంతా వ్యాపిస్తోంది

ఆ తండ్రి తన పట్టు విడిచిపెట్టకుండా ఆ వియ్యంకుడి దగ్గరకు వెళ్ళి ఆ వెళ్ళి తెగ తెంపులు చేసివేసాడు ఆనాటినుండి మాధవిని ఓ యింటిదాన్ని చేసి ఆమెను వదలించు కుంటేనేగాని వీలులేదని అతని గుండెలో రభస ఎక్కువై పోతోంది

దీనితో అతనికి మాధవిమీద చిహ్నం రోజూ రోజూకూ హెచ్చిపోతోంది. మనిషి. తాను ఏ పనైతే చేయలేకపోతాడో. ఆ పనంటే అతను అనిమితమైన అపహ్మ్యపడతాడు. రుద్రుడౌతాడు. మండిపడతాడు. శేషయ్య మాధవికి పెళ్ళిచేయ తలపెట్టాడు తలపెట్టడమేమిటి చేశాడు, కాని అది సీరంకాలేదు. తిరిగి ఆమెకు పెళ్ళిచేయాలి. ఇది తలచుకోదానికే భయంకరంగా ఉంది. దీనితో అతని తల దిమ్మెత్తిపోయింది. మాధవి అంటే, ఆమె వ్యవహారమంటే. అతని తల రాయి అయిపోతోంది.

ఇహ ఇలాకాదనుకొని శేషయ్య ఓ ముసలివానికి మాధవినిచ్చి పెళ్ళిచేసెయ్యాలని నిర్ణయించాడు. అతను మాధవిని చూస్తేకాని పెళ్ళిచేసుకోవడం అంత భావ్యంగా ఉండదన్నాడు. సరే అన్నాడు శేషయ్య

తల్లితో మాధవికి ఎంతో సచ్చ జెప్పించాడు. ఆమె సయాన భయాన సచ్చజెప్ప ప్రయత్నించింది. మాధవి వచ్చిన కల ఎత్తలేదు. చెల్లెలు లత 'కాదనకు అక్కా' అంది. మాధవి దిక్కులేని పక్షి అయింది. అమ్మవేపు చూసింది చెల్లి వేపు చూసింది. తండ్రివైపు చూసింది. గుండె చెరువుగా 'నన్ను ఇలా బ్రతకనియ్య నాన్నా ...' అని బాపురు మంది. ఆ తండ్రిగారి

కోపం మిన్నుముట్టింది. చెక్కున మాధవి వెంప మిడ ఒక్కటి చరిచాడు. అతని వేళ్లు అతన్ని భయపెట్టాయి. 'అమ్మా!' అంటూ మాధవి భూమిపైకి వాలిపోయింది కలి దగరకు రాలేదు. చెల్లి వచ్చి, కన్నీటితో ఆడుకోలేదు. ప్రేమ ఆ సమిపాన లించిలేదు. జాలి ఆ చుట్టుపట్ల కనుచూపు మేరలో లేదు- లేదు హృదయమే ఆ సమి పాన. "నా మాట వింటావా? వినవా?" అంటూ రౌద్రంగా అరచాడు తండ్రి. మాధవి పెదవి విడివడ లేదు. మాధవి దిక్కులేని దానిలా ఆ తండ్రివేపు చూసింది. ఈ రోగా పెళ్ళికొడుకే జాలినట్టాడు. "ఈ అమ్మాయిని నేను పెళ్ళి చేసుకోలేనండీ...." అంటూ వెళ్ళిపోయాడు.

తండ్రి గుండె భగ భగ మందిపోయింది. తల్లి ఒకటే ఏడుపు. "మమ్మల్ని చంపడానికి వుట్టింది. మమ్మల్ని కాల్యుక లింట్లోంది. నారాయణమూర్తి! ఈ శనిది మా కెక్కడ దాపురించిందో తండ్రి...." అంది

ఆ రోజున ఆ తల్లి, తండ్రి లతను చూసి కన్నీరు పెట్టుకున్నారు. మాధవి కనిపిస్తే చాలు. శత్రువును చూసినట్టు అసహ్యించు కున్నారు.

"ఆ అత్తారింట్లో పారేసిరండి పీడ విరగదాతుంది. ఆ మొగుడే కావాలంటూందిగా! ఎలా చస్తే అలా చస్తుంది. అక్కడ విడిచేసిరండి." అంటూ తల్లి గట్టిగా అరచింది. శేషయ్య. "ఇప్పుడదిలా కదురుతుంది. అన్నీ తెగతెంపులు చేసుకున్నాక దీన్నింక మనమే భరించాలి." అన్నాడు.

"ఎలాగో నచ్చజెప్పి. కొవలిస్తే వాళ్ళ కిట్టించి వాళ్ళకు పారేసి. దాన్ని వాళ్ళ కప్ప జెప్పేయండి. అదిక్కడంటే ఇహ లతకు పెళ్ళి కాదు."

భార్య ఈ మాటలతో శేషయ్యకు కళ్ళల్లో పీళ్లు తిరిగాయి. "నీ కేమీ తెలియ దూరుకో."

ఇప్పుడా మావగారు కనిపించినవారికల్లా ఏమి చెప్పాడా? నీకు తెలియదు. ఆ పిల్లను పెళ్ళిచేసుకున్నాం. బంగారంలాంటికొడుకును పోగొట్టుకున్నాం. ఆ పిల్ల ఎక్కడ వుంటే అక్కడేవుంటుంది శని! మా కోంపలో కాలు పెట్టకముందే అది మా కొంప కూల్చింది. అసలు వాళ్ళ వంశమే అంత. వాళ్ళెక్కడ వుంటే, అక్కడివాళ్ళంతా సర్వనాశన మవుతారు. అని ఏమిచేమిటో కూస్తున్నాడట. నీ కేమీ తెలియదు. ముందు తెళ్ళితే నయ్య. వెనక్కివెళ్ళే గొయ్యిలా ఉంది మనబ్రతుకు" అన్నాడు.

ఈ మాటలన్నీ మాధవి వింటూనేఉంది. ఆమె ఆ చివరి గదిలో బిక్కచచ్చిపోయి కూర్చుంది. ఆమె గుండెలు బితుకు బితుకు మంటున్నాయి. తల్లి అటువచ్చి మాధవి మొగం చూడలేదు. లత ఆ ప్రక్కకే రాలేదు.

ఒంటరిగా మాధవి క.మిలికుమిలి ఏడ్చింది. తనబ్రతుకు ఇలా కాలిపోయిందని తల నలకేసి కొట్టుకుంది కాని ఆమెను చూసే వారెవ్వరు? ఆమెను ఓ దాచే దెవ్వరు?

అనాటి నుంచీ ఆమెలో జడత్వం పుర్తిగా అల్లుకొని పోయింది. ఆమె యంత్రంలా ఇంటి పనులు చేసికొని పోతోంది అయ్యో! ఇట్లా చిక్క పోయావేం తల్లి అని ఆమెను అడిగేవారు లేరు. ఏమి తిన్నావు...ఎక్కడ పడుకున్నావు అని పరామర్శించేవారు లేరు. ఆమె మాసిపోయిన చిరుగుల చీర కడు తోంది. కళ్ళ క్రింద ఏర్పడుతున్న నల్లని చారికలు చూసి భగవంతుడికి దయ కలుగు తోంది అనుకుంది. పాపం ఆ చేతులు బండ బారి పోయాయి. సిగముడి తప్ప ఆమె తల దువ్వడం మానేసింది. ఇహ ఆమెలో ఏమి ఉంది? ఏమీ మిగిలిలేదు. పాపం ఆమె శిథిల మైన గుండెతో శిథిలమైన శిల్పంలా పడిఉంది. కలకలలాడే పూలు కనిపించినప్పుడు ఆమె

కట్టు ఆకాగా అటు చూడవోతాయి ఆలు మగలు కలసి మెలసి అలా వీధిని వెళ్ళా ఉంటే, ఆమె గుండె అటు పిచ్చిగా పరుగెత్త బోతుంది. ఎవరె నా పిల్లలు ఇంటికి వస్తే వాళ్ళవేపు ఆమె చేతులు ముందుకు సాగ బోతాయి కాని ఆమె ఏమీచేయలేదు. ఏ ఆనం దాన్ని అనుభవించలేదు పాపమామె మెల్ల మెల్లగా తనలో చనిపోతోంది.

ఎలాగో లత ఈ మధ్య స్కూలు పాఠాలు ప్యాసయింది కాని శేషయ్య ఆమెను పైకి చదువ నియ్యలేదు 'ఇంతమందిని కూర్చో బెట్టి మేనదానికి నేనేం బండెడెను కాను, నన్ను తినేస్తున్నారు. నాకు చావె నా రాకుండా ఉంది' అని ఏమేమోకూసి లతకు అంతటితో కాలేజీ చదువు లేకుండా చేసేకాడు

దీనితో లతకు మాధవి అంటే ఎక్కడలేని ఆసక్తి పుట్టుకొచ్చింది. ఈ అక్కివల్లనే తన చదువు ఆగిపోయినట్లు ఆమె తెగ బాధ పడింది అక్కను ఏ మూల చూచినా తప్పు కొని తిరగడం ప్రారంభించింది. తన బోధకులు తనవేషాలలో మునిగిపోయింది ఈ పాడు కొంపలోంచి ఎప్పుడు బయట పడతానా అని రోజూ ఆలోచిస్తుంది పెళ్ళిరోసం తహ తహ లాడి పోతోంది

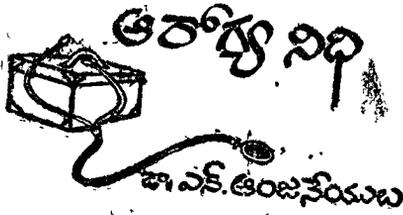
కాని ఆమె ఎంత తొందర పడుతూవుందో అంత విచిత్రంగానూ అదే మిటో ఆమె ఆ పెళ్ళికి దూరమే పోవలసి వస్తోంది ఆమె వయస్సు పెరిగిపోయింది. ఆమెను పెళ్ళి చేసుకో డాని యువకులు సిద్ధ పడటంలేదు. కట్నాలు హెచ్చు గా పోయే లేని శేషయ్య గోడకు చేరుబడి పోవడం మినహా ఏమీ చేయలేక పోతున్నాడు మాధవి మూలాన్నే ఈ యమియా తనంతా వచ్చింది అని అతనుగుండెల్లో మండిపోతు న్నాడు. ఓసారి అతని మొగంమీదనే ఓ పెద్దమరిడి, మాధవి ఎంతప్పు చేపిందో ఏమో .. పాపం నిక్షేపంలాంటి ఆ కుర్రాడు పెళ్ళయిన మరునాడే పారిపోయాడు. మరి

అనునిమికి తెల్లెలేకదా ఈ లత. అ. గ్ర వడ చిన నెడక నెడవకుండా ఉంటుందా ఏం? అని అన్నాడు

శేషయ్య అతని ముక్కుగుడ్డి రక్తం కిక్కించాలనుకున్నాడు. కాని అతనిని ఏమీ చేయలేకపోయాడు. అతనికిమరి నోరుపింది. అంచేత అతని దరిని విలబడ లేక పోయాడు. కాని నోరు లేని మాధవి పైకి మాత్రం ఆ రోజూను బంటికాలు మీద లేచాడు. పాపం మాధవి రెప రెప లాడిపోయింది. భయం భయంగా అతని వేపు చూసింది.

ఓ సారి, సరిగా ఆనవలెనా తెలియని భర్త మొగం కళ్ళలో వింతెప్పుకుంటూ. మాధవి హృదయ దారకంగా నన్ను మీదగ రక్షతీనుకొనిపోయా' అంది. గుండెలలో పొంగి పొంగి ఎస్తున్న దుఃఖాన్ని అడుచుకోలేక పోయింది. అలాగే గోడకు చేరుబడిపోయింది. అప్పుడే దీనిలో ఓ బిచ్చగాడు అమ్మా 'వట్టెం న్నం పెట్టమ్మా' అంటూ అరిచాడు మాధవి కెండుకనో ఆ బిచ్చగాడికి తన భర్త అన్నం పెట్టమని ఆజ్ఞాపించినట్లయింది గలగల వెళ్ళి అతని కింత అన్నం వేయబోయింది. ఎదో తప్పి విననుభవించ బోయింది. అప్పుడే తల్లి అటు వచ్చి, పెద్దగా అరుస్తూ, 'ఇప్పటికే ఈకొంప చూల్చింది చాలమా .. ఇంకా ఏం మిగిలి వచ్చిందని దానాలు చేస్తున్నావ్' అంటూ మాధవి జాతు పుచ్చుకుంది. మాధవి తల ప్రేలాడి పోయింది. ఆమె కన్ను, చేతులూ ఆ బిచ్చగాడివేపు తిరిగి ఉన్నాయి. ఆమె జాతు ఆ తల్లి చేతిలో ఉంది. బిచ్చగాడు, ఆ తల్లి నెండుకు తల్లి బాధిస్తావ్ .. నాకొద్దులే తల్లీ ..' అంటూ ముందుకు సాగిపోయాడు. మాధవి చేతిలోని అన్నం నేలపైకి జారి పోయింది. ఆమె తిన్న వడనంతో తన బ్రతు కును తలచుకొని తలచుకొని ఏడ్చింది

చివరికి ఆసుట్టంట ఆమె బ్రతుకు దాదాసి కన్ను హీనమై పోయింది ఓ రోజూను వెల్లెలు తన కొత్త ప్నేహితురాలు అడిగిన ప్రశ్నకు

జానక్. ఆంజనేయలు

38, లివరా!!

చిన్న పిల్లలకు కడుపు కొద్దిగా లావుగా కనుపించటం అనచూజు మేమీ కాదు. అయితే మరి వివరీతంగా లావయితే మాత్రం అది సహజమనే చెప్పాలి. ముఖ్యంగా లివర్ జబ్బుల్లోను, మాంస కృత్తులు తగినంతగా పిల్లలకు యివ్వ నపుడు యిలా కడుపు లావవటం, కాళ్లు చేతులూ పుల్లలా సన్నబడటం జరుగుతుంది. పున ప్రాంతంలో యిలా కడుపు లావుగావుంటే అంత్రాలు కట్టటం.

అంత్రాలు వెయింపటం చెనుంటారు. లివర్ వ్యాధి ముదిరితే ప్రాణానికే ప్రమాదం వాటిల్లుతుంది. తొలిదశలో పూర్తిగా మామూలు స్థితికి తీసుక రావటానికి సరికొత్త మందులు చాలా వున్నాయి. మందులతో బాటు వ్యంకూడా చాలా అవసరం లివర్ పెరిగిన పిల్లలకు క్రొవ్వుపదార్థాలు పూర్తిగా మానివేయాలి. నెయ్యి, నూనె, పెరుగులాటివి మానటం మంచిది. చాలా మంది తల్లిలు పిల్లలకు నెయ్యిలేకుండా ఆహారం యివ్వటానికి అంగీకరించరు. అయితే పిల్లల అనారోగ్యాన్ని రూపుమాపటానికి అవసరమయిన జాగ్రత్త తీసుకోవాలి. తరచుగా డాక్టరుకు మాపిస్తూ పూర్తిగా లివర్ తగ్గవరకు మందులు వాడుకోవాలి చుట్టూలో మందులు మానేస్తే తిరిగి లివర్ పెరిగే అవకాశంకూడా వుంది. పోతే మాంస కృత్తులు తగ్గటంవల్ల కడుపు లావయితే ఆహారంలో తగినన్ని మాంసకృత్తులు యిస్తే పిల్లలు ఆరోగ్యవంతులవుతారు. పిల్లల ఆరోగ్యం విషయంలో ఎప్పుడూ అత్రద్దకూడదు.

జవాబు చెప్పకుండా ఊరుకొని ఆ మాటను పింపరచింది 'మీ దానీ రాత్రిళ్ళు కూడా ఇక్కడే ఉంటుందా' అంది ఆ స్నేహితురాలు. లత మాటాడలేదు. సంభాషణమార్చి ఆమెను మాటలతో పెట్టింది. మాధవి అలాగే చనిపోయింది. 'నన్ను త్వరగా తీసుకొని పోతండ్రీ' అని భగవంతుని ప్రార్థించింది ఆమె గుండెల్లో బాధ తెరలు తెరలుగా పొంగిపోయింది
 లతకీప్పుడు ఇరవై ఏళ్ళు. కాని ఇంకా

ఆమెకు పెళ్ళి అయ్యే మార్గం కనుపించడం లేదు. ఆమెకో నానాటికే ధైర్యం సన్నగిల్లుతోంది. అక్కలా తనూ కన్యకనే ఉండి పోవలసి వస్తుందేమోనని ఆమె బెంగ పడి పోయింది. పొలికేళ్ళకే అక్కముసలిదానిలా మారిపోయింది. తనూ అలా అయిపోవలసి వస్తుందేమోనని హడలిపోయింది.
 ఆ తల్లి, కండ్రీ లతవైపు మాసి ఒక్కసారి తావురు మన్నారు. "అమ్మా నీకు పెళ్ళి చేయలేక పోయాన్నాను" అని ఆ తండ్రీ

మెరుకులు తిరిగిపోయాడు. 'ఇదంతా దాని మూలన్నే కల్లి అది చావదు మ నల్ని బ్రకక నివ్వదు అని ఆయన ఆ వేళ వడి పోయాడు అప్పుడే మాధవి ఏదో పని మీద అటు రావలసి వచ్చింది. ఆమె భయపడుతూ భయపడుతూనే వచ్చింది. "పో ముండా.... పో..." అంటూ ఒక్క ఉడులున ఆమె దగ్గరకు వెళ్ళి ఆమె కుత్తుక పుచ్చుకొని "చావు...చావు అంటూ ఆ కుత్తుక పిసికి వేయబోయాడు. "నాన్నా...నాన్నా...." లత గట్టిగా అరచింది. అ తని చేతులు విడి పోయాయి, మాధవి ఒకసారి అందరి వేపూ చూసింది. అల్లి నేలను వేసి తల కొలుకుంటూ ఇల్లెగి పోయేట్లు. లత పెళ్ళివిషమై బెంగ పెట్టుకొని ఎదిగింది. మాధవి తల తిరిగి క్రింద పడిపోయింది

ఆ రాత్రి మాధవికి నిద్ర వట్టలేదు. ఆమె కంఠాన్నై ఎవ్వరో నొక్కి వేయూన్నట్లు ఆమె దిసిందింది, అర్ధరాత్రి ఆమె ప్రాణం పోతున్నట్లు మూలిగింది. కాని అలా ఏమీ జరుగ లేదు

చోరులు ఆమె సూర్యుణ్ణి చూసింది. సూర్యుడిలో ఆమె ఖర్చి ఫూలమాలతో నిలచి ఉన్నట్లు ఆమె తల పోసింది. తన రెండు చేతులనూ ముందుకు చాచి, ప్రాణమే తన ప్రయోగి కర్పించ బోయింది. అప్పుడే తల్లి ఆ గదిలో అడుగుపెట్టి "ఏమిటి వేసాయి.... ఏచిక్కిందా ఏం... అంటూ గట్టిగా ఇష్ట మొచ్చినట్లు అరచింది. మాధవి తల్లి వేపు దిక్టంగా చూసింది తల్లి ఆ చూపుకు తట్టుకోలేక పోయింది. ఈ సారి అలా చూశావంటే ఆ కళ్ళు పెరిచేస్తాను అంటూ ఆమె కర్కశంగా కంఠం చించుకుంది. మాధవి మాటాడలేదు. తిరిగి ఆమె, తల్లి వేపు చూడ లేదు

ఈ లోగా ఆ తండ్రి లతకు ఓ సంబంధం కుదిర్చి తెచ్చాడు. అయినా ఆ యింట్లో ఎవ్వరి మొగల్లోనూ

సంతోషం లేదు. ఆ ఇంటినిండా ముంపు త్యుధూళిలా ఆవరించి వుంది. పెళ్ళివంత త్వరలో అయిపోతే అంతమందిదని దగ్గరలో ముహూర్తం నిర్ణయించారు.

మాధవి బూజులు దులిపింది. సున్నం పెట్టే ఆ ఇంటి నంతటిసి కడిగింది. ముగ్గులు పెట్టింది. గుమ్మాలకు బొట్టుపెట్టింది. అన్ని వసులూ ఆమె ఒక్కతే చేసింది. కాని ఆమెను నౌరార ఎవ్వరూ పలుకరించలేదు.

పెళ్ళి దగ్గరపడిందనగా బండెను చాకిరి మాధవి తలపై వడింది. ఆమె కిక్కురుపన లేదు. నేను చేయలేను అనలేదు. పాపము జాలి. మామవిని పెనవేసుకొని బావుచుమంది. మాధవి గుండె విక్షణాన్నైనా బ్రద్దలై పోదానికి సిద్ధంగా వుంది.

ఆ ముహూర్తం రావే వచ్చింది. ఆ రాత్రే పెళ్ళి. ఇంటినిండా బంధువులు తిరుగుకున్నారు. కాని ఆ సంతోషం లేదు. అందరూ మాధవిని ఎరుగుదురు. కాని ఒక్కరూ మాధవిని పలుకరించరు. ఆమెకు సరియైన వీర లేదు. ఆమె సిగలో ఓ పూవు లేదు. ఏచిక్కిగా మొగాని యంత కుంకుమరేఖ మాత్రం ఉంది.

మాధవి చూస్తోంది. మాధవి అందరినీ తెలుసుకుంటోంది. జీవితమే మాధవిలో నిలచి అర్థమై ఉండుకుంది. మాధవి కన్నులలో ఏమీ లేదు. మాధవి గుండెలో ద్వని లేదు.

అడమి అ ఇంటిని భయం ముంచే తు తోంది తిరిగి పెళ్ళికొడుకు సారిపోతాడేమో నని ఆ తండ్రి గుండె విహ్వలంగా కొట్టు కుంది. ఆ తల్లి మాధవిని మనసులో తిట్టు కుంటూ భయాన్ని కళ్ళలో నింపుకొని నిలచి ఉంది. లత కళ్ళల్లో నీరు ఉడికింది. మాధవి ఆ ఇంటిలోని భయంలా నిలచి ఉంది. ఆమె ఎక్కడ నిలచి ఉన్నా భయాని రూపంలా కనిపిస్తోంది

మాధవీ దొడ్డిరానికి పోయి ఓ మూల దీపంగా కూర్చుంది. తరుక్కుపోకున్న

గుండెలను ఓ చెత్తో పుచ్చుకొని కూర్చుంది కాళ్ళమీద తలపెట్టి వెక్కి- వెక్కి ఏడ్చింది "భగవంతుడా ఈ పెళ్ళి సుఖంగా జరిగి పోయేటట్లు చేయి భగవంతుడా. అతను ఎక్కడెక్కీ పారిపోకుండా చేయి తండ్రి అని దేవుణ్ణి మనసారా ప్రార్థించింది పెళ్ళి అయిపోయిందన్న మాట వినగానే అక్కడ నుంచే చెల్లిని దీవించింది. పెళ్ళి అయిపోయినా ఆ ఇంటిని ఇంకా భయం విడచిపెట్టలేదు. పెళ్ళికొడుకును అందరూ పేయి కళ్ళతో కనిపెడతూనే ఉన్నారు. ఎందుకైతే నా మంచిదిని ఆ మరునాడే ఆ ముహూర్తం నిర్ణయం చేశారు.

ఆ గదిలో భర్తముందు లత నిలిచింది.

ఆ ప్రక్క గదిలో మాధవి ముందు లీలగా ఆమె భర్త నిలచాడు. మాధవి బరువుగా నిట్టూర్చింది. నేను కృంగి పోయాను. కృశించి పోయాను. అంటూ వలవల ఏడ్చింది. నమస్త ప్రకృతి ఆమెను ఓనార్చింది.

"మాధవీ...మాధవీ నీ ప్రేమ అమరము. నీవు ప్రేమజ్యోతివి" అని ఆమెలో ఎవ్వరో అంటున్నారు. మాధవి ఆ మాధుర్యాన్ని అనుభవించలేక పోయింది. గాలి మాధవి చుట్టూ మెలికలు తిరిగింది పాప మామెను తల్లి ప్రేమించింది. తండ్రి ప్రేమించాడు. గాలి చెల్లిలి పెళ్ళి విషయం వచ్చేసరికి వాళ్ళలో ఆ ప్రేమ మామెమోపోయింది. తనకిక పెళ్ళి కాదేమో అని లత కూడ ఆమెకు దూరమై పోయింది. ఇహ మాధవికి ఆ ఇంటిలో ఏమి మిగిలింది? అంతా శూన్యమే మిగిలింది. శూన్యంలో ఆమె ఊపిరి సలకక గిల గిల కొట్టుకుంటుంది. అప్పుడే గాలి ఆ ప్రక్క గదిలోంచి లాతేక లాతేక వచ్చింది.

చుక్కలన్నీ, మాధవి మొగం చూడలేక మబ్బు చేతులతో కళ్ళు మూసుకున్నాయి. చెట్ల ఆకులు కదలక మెదలక గుండె ఆగి

పోయినట్లు సంభించి పోయి ఉన్నాయి.

అప్పుడే ఆ మాటలు....

"చూడు లతా... ఓ జ్యోతి పుక్కుడు చెప్పిన మాట మీద, మీ అక్కను రక్షించాలని ఆ రోజున పారిపోయిన మీ బావను నేనే.... మీ అక్కను నేను కలిస్తే ఆమె చనిపోతుందని ఆ జ్యోతి పుక్కుడు చెప్పడంతో నేను భయపడి ఆమెను బ్రతికించాలనే ఉద్దేశ్యంతో పారిపోయాను. కొన్నాళ్ళు చూపి నేను తిరిగి రాలేదని ఆమె తెలగూ వివాహం చేసారు. అది జరిగిందాను కాని నా ఆశ ముక్కలై పోయింది. చెప్ప్య లతా ఆమె ఎలా చనిపోయిందో చెప్ప్య.... ఆమె చనిపోయిందని చెప్పేవాళ్ళే కాని ఆమె ఎలా ఎప్పుడు చనిపోయిందీ ఎవ్వరూ చెప్పడంలేదు ఆమె పడిన మరణ వృధ విని పించు లతా బాధతో తపించిపోయే ఈ గుండె రెండు కన్నీటి బొజ్జైన రాలుస్తుంది. నీకు వివాహం జరగడంలేదని విని నాసాపానికి ప్రాయశ్చిత్తంగా నా మౌఠ్యానికి నరికి పారేసే గుండెగా నిన్ను పొందాను. ఈ బాధతో ఇన్నాళ్ళూ కృశించి పోయిన నేను, మీరెవ్వరూ పోల్చడానికి వీలులేని విధంగా ఉన్న నేను. మీ మాధవక్కను తలచుకోడానికి అర్హుణ్ణి లతా.... ఒక్కసారి ఆమె ఎలా చనిపోయిందీ చెప్ప్యలతా ..."

లత నోటివెంట మాట పెగిల రాలేదు. ఆమె కన్నులలో నీళ్ళు నిలిచాయి. మెల్లగా, ఏదో చెప్పబోయింది. భయం ఉప్పెసలా ముంచు కొచ్చింది. తడబడింది, తొట్రుపడింది అరచు "ఏం చెప్పవేం...." అన్నాడు.

ఆమె గుండె నిబ్బరం చేసుకుంది. రాయి చేసుకుంది. అతని కళ్ళల్లోకి చూడకుండా "మామూలుగానే చని పోయిందండీ...." అంది.

అంతే....

అవతలి గదిలో ప్రాణ వాయువు ఒక్క-

భోగి మంటలు

భోగినాడు

యోగిలా కూర్చున్నారేమిటని
 అడిగింది నా శ్రీమతి
 అప్పుడే గుర్తువచ్చింది సంత్రాంతి
 ఏడాది కొక్కడైనం
 ఏమిటి మీ మానం
 పిల్లలున్న యింటిలో
 పిండివంటల మామేమిటి ;
 అయ్యో ; నాచుతిమండ
 లలా కూర్చున్నారేమిటి ;
 పెద్దబ్బాయి ; నాన్నా - నువ్వు
 వెళ్ళండ్రా అంగడికి
 చీటీమీద రాశాను
 నేటిక్కావలసినవన్నీ
 కాస్తా కత్తిలేతుండా చూడండి
 చూకిది మామూలేలేండి
 ఆమె నా అర్థాంగలక్షిత్తి
 వచ్చిందేమో సావ్యలక్షిత్తి
 భోగినాడంతటా లేచినవి
 భోగిమంటలు
 భోగియంటే ఏమిటో తెలియని

నాలో మంటలు మంటలు
 చిక్కని పాలు
 ఎక్కడ దొరుకుతాయి
 క్షీరసాగరంబోనా ;
 కత్తిలేని తాజాసరికులు
 కలికానికై నా లభించునా భారతదేశాన ;
 నాకానికి చేరిన ధరలు
 నా భాగిపర్చును చూసి నవ్వుతున్నవి
 భోగపంతుల మందిరాల్లోలేచిన
 భోగిమంటలు నాగుండెలగింకా
 మండిస్తున్నవి
 నా కాంతామణికింకా తెలియదు
 కన్నీళ్ళు రెండు విధాలని
 మా యింటావిడకు తెలియదు
 భోగి
 మంటలూ రెండు రకాలని
 నా అంతరంగంలో భోగిమంటలు
 మండుతున్నాయని
 నా అర్థాంగికి తెలియదు కాబట్టే
 అడుగుతున్నది నన్ను
 భోగినాడు
 యోగిలా కూర్చున్నారేమిటని.

- తిరునగరి

సారీ గాజు చిట్టనట్లు చిట్లొంది. యుగ
 యుగాల అన్యాయం జాధ. వేదన -
 "అమ్మా..." అంది.
 "ఏమిటి ఏమిటి అంటూ అతను లతతో
 రలిసి ఆ గదిలోనికి వచ్చాడు.
 కొన పూరితో పున్న మాభవి అతనికి
 చేతిలెత్తి నమస్కరించింది. "మా చెల్లెలి
 సుఖంగా చూడండి ." అంటూ యింకా
 ఎమో అంటూనే పుప్పదె లేదో ఆమె

అనువులు అనంత చైతన్యం లీనమై
 పోయాయి
 గలి దేవుని కనులలో నీడు ఉబికింది నేల
 నాలుగు చెరుగులా ఈ వార్త గుండెనా కొట్టు
 నుంది మనసు మనసు కలసిన చోట ఈ
 జాతి నాధ బెంగూ ఆం. పోయింది.

